

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI

CLUJ-NAPOCA

***Studii multilingve
la Universitatea Babeș-Bolyai***

- 2010 -

ROMÂNIA
UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI CLUJ-NAPOCA

Str. Mihail Kogălniceanu, nr. 1, 400084 Cluj-Napoca
Tel. (00) 40 - 264 - 40.53.00*; 40.53.01; 40.53.02 ; 40.53.22
Fax: 40 - 264 - 59.19.06

E-mail: staff@staff.ubbcluj.ro

RECTORATUL

Universitatea Babeș-Bolyai Competiția Excelenței 2010

Dosar Grup de Cercetare

Notă: Toate datele se referă la perioada 2005-2009

A. Grupul de cercetare

Numele grupului de cercetare	MULTILINGVISMUL ÎN CONTEXT EUROPEAN ȘI DINAMICA LIMBAJELOR DE SPECIALITATE
Persoana de contact (nume, prenume, grad didactic)	Oltean Ștefan, prof. dr.
Domeniul științific	Filologie
Adresa paginii web a grupului	lett@lett.ubbcluj.ro , www.alpha.ubbcluj.ro , lingua.ubbcluj.ro
Adresa e-mail a persoanei de contact	stoltean@lett.ubbcluj.ro

B. Programul de cercetare al grupului, rezultate preconizate în următorii 2-3 ani

(maximum 1 pagină, în manieră cât mai accesibilă)

La UBB s-au dezvoltat studii multilingve, odată cu statuarea profilului său multilingv și multicultural, definit în Carta Universității din 1995, și cu adoptarea în decembrie 2001 a unei politici lingvistice proprii, care pune bazele multilingvismului la UBB și fixează reperetele pregătirii lingvistice a studenților și a predării limbajelor specializate. Această politică lingvistică a plasat Universitatea clujeană în elita universităților europene prin profunzimea dimensiunii multilingve și ea figurează ca punct de referință pentru politicile lingvistice universitare din Europa (vezi Angela Chambers, *Language Policy in Higher Education in Europe*, Köln, 2004, în care se fac aprecieri elogioase la sistemul adoptat de UBB, considerându-se că el reprezintă cel mai bine articulat proiect european de implementare a studiului limbilor străine în universități). Au fost totodată înființate centrele de limbi moderne *Lingua* (1999) la Facultatea de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor și *Alpha* (2002) la Facultatea de Litere, care oferă servicii lingvistice (cursuri de limbi străine, traduceri, cursuri de perfecționare, testări ale competenței lingvistice, elaborare de materiale didactice) și desfășoară activități de cercetare științifică. S-a consolidat statutul liniilor de studiu, s-a întărit poziția catedrelor de limbaje specializate, care au devenit departamente de sine stătătoare, incorporând centrele de limbi: *Departamentul de Limbi Străine de Specialitate* (Facultatea de Litere) și *Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri* (Facultatea de Științe Economice și Gestiunea a Afacerilor). UBB a devenit membru al Consiliului European al Limbilor (CEL/ELC) cu sediul la Bruxelles și este reprezentată în Board-ul acestuia (Ștefan Oltean).

În paralel s-au dezvoltat studii teoretice și aplicative de anvergură avînd drept obiect multilingvismul și multiculturalismul în contextul lărgirii Uniunii Europene și al reevaluării rolului limbilor din perspectiva dimensiunii lor comunicative, cognitive și expresive. Asemenea studii, **unicile de acest gen din România**, au fost impulsionate de proiectele europene axate pe multilingvism la care a participat și continuă să participe Universitatea: *Thematic Network Project in the Area of Languages 2* (2000-2003), *Thematic Network Project in the Area of Languages 3* (2004-2006), *Lanqua*, proiect

consacrat problemelor calității în predarea limbilor, *Molan* (2007- 2010), proiect în centrul căruia se află problema motivației în învățarea limbilor, *Multicom* (2007-2010), proiect curricular, axat pe elaborarea unui program la nivel licență în domeniul comunicării multilingve, și în primul rând *DYLAN, Language Dynamics and Management of Diversity (Dinamica limbilor și gestionarea diversității)* – proiect finanțat prin Programul Cadru 6 al Uniunii Europene –, care își propune să identifice elementele prin care diversitatea lingvistică reprezintă o oportunitate în Europa în planul cunoașterii, al creativității și al dezvoltării. La acestea se adaugă *Proiectul Cultural Veneto – România Nord-Occidentală*, realizat împreună cu Universitatea din Padova (Italia), finanțat de Ministerul Italian al Educației (MIUR), 2004 – 2009; și o serie de proiecte naționale (cel mai amplu, proiectul CNCSIS, finalizat: *Didactica limbilor moderne și a limbii române ca limbă străină în universități*, dir. Liana Pop), cu realizarea de materiale didactice pe hârtie pentru 5 limbi, înzestrarea bibliotecilor de specialitate și instalarea materialelor didactice pe site-ul: <http://granturi.ubbcluj.ro/autodidact>.

Programul de cercetare al grupului constă din teme teoretice, axate pe conceptul de multilingvism, politici lingvistice și practici multilingve, identități multilingve, multilingvism și cogniție, și teme aplicative. Dintre acestea menționăm:

- Analiza impactului politicilor lingvistice și al strategiilor instituționale asupra practicilor multilingve în universități. Studiu de caz: Universitatea Babeș-Bolyai;
- Predarea în limbi străine a cursurilor de specialitate la Universitatea Babeș-Bolyai: atitudini, reprezentări, practici;
- Multilingvism, inovație și creativitate;
- Construcții de identități multilingve;
- Practici multilingve ale „noilor” minorități din România;
- Elaborarea unui program de licență în domeniul comunicării multilingve;
- Elaborarea unui program de învățământ netraditional pentru piața muncii la Facultatea de Litere a UBB, cu cursuri în 5 limbi: engleză, franceză, germană, maghiară, rusă, portugheză, norvegiană, română ca limbi străine; realizarea de materiale didactice pe hârtie și înzestrarea bibliotecilor de specialitate, ca și instalarea materialelor didactice pe site-ul: <http://granturi.ubbcluj.ro/autodidact>;
- Organizarea de conferințe pe tema bilingvismului, în cadrul *Institutului de Pragmatici ale Comunicării*;
- Organizarea de sesiuni de comunicări anuale în domeniul limbajelor specializate la Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri și la Departamentul de Limbi Străine Specializate;
- Conducerea unor teze de doctorat în tematica multilingvismului (Ștefan Oltean).

Cercetarea temelor amintite se bazează pe colectarea de materiale prin interviuri, chestionare și filmări de activități multilingve. Materialele sunt ulterior transcrise prin mijloace specifice, procesate și supuse analizei din perspectiva unor demersuri lingvistice variate: analiza discursului, analiza conversației ș.a. Rezultatele preconizate privesc (1) relația dintre politici, reprezentări și practici multilingve (aceste rezultate pot fi un test al modului de aplicare a politicilor lingvistice și pot sugera căi pentru perfecționarea practicilor multilingve, spre exemplu, în domeniul predării limbajelor de specialitate sau al specializărilor în limbi străine); (2) relația dintre multilingvism și cogniție (acestea pot fi relevante pentru evaluarea procesului de predare a specializărilor în limbi străine); (3) construcția de identități individuale și colective multilingve prin alegerea unei anumite limbi într-un context multilingv și analiza raportului cu genul, etnia, clasa, profesia etc; (4) realizarea unui program de licență nou în domeniul comunicării multilingve, care oferă șanse sporite absolvenților în comparație cu programele existente (acesta urmând a fi implementat la universitate); programe de limbi străine în domeniul afacerilor și predarea de cursuri de specialitate în acest domeniu în limbi străine; realizarea unui program de master multilingv, cu pregătire în domeniul intercomprehensiunii în limbile romanice, la Departamentul de Limbi și Literaturi Romanice al Facultății de Litere; ș.a.

Centrul *LINGUA* pentru Dezvoltarea și Perfecționarea Comunicării în Sfera Publică al Universității „Babeș-Bolyai” publică o revistă proprie, Revista *LINGUA* (2002-), cu apariție regulată, acreditată CNCSIS, care figurează în bazele de date *EBSCO* și *CEEOL*.

Anvergura dimensiunii multilingve, multitudinea practicilor și a cercetărilor multilingve detașează net UBB de alte universități din România și din zona Europei Centrale și de Est sub raportul importanței acordate manifestărilor și cunoașterii fenomenului în discuție și ne îndeamnă să supunem acest descriptiv atenției conducerii universității în vederea obținerii excelenței.

C. Membrii grupului

(Membrii grupului pot fi din catedre/facultăți diferite; o persoană poate face parte dintr-un singur grup, conform opțiunii proprii)

Numele și prenumele, grad did.	Facultatea, Catedra	Semnătura
Prof. dr Ștefan Oltean	Facultatea de Litere, Catedra de engleză	
Conf. dr. Liana Pop	Facultatea de Litere, Departamentul de limbi și literaturi romanice	
Conf. dr. Diana Cotrău	Facultatea de Litere, Departamentul de Limbi Străine de Specialitate	
Conf. dr. Victoria Moldova	Facultatea de Științe Economice și Gestiune a Afacerilor, Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri	
Conf. dr. Maria Petruț	Facultatea de Științe Economice și Gestiune a Afacerilor, Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri	
Lector dr. Adriana Todea	Facultatea de Litere, Catedra de engleză	
Drd. Roxana Gâz	Facultatea de Studii Europene	

D. Se atașează dosarul individual pentru fiecare membru al grupului

Data:

Semnătura

CUPRINS

Studii multilingve la Universitatea Babeş-Bolyai

Introducere	3
Multilingvismul în UBB	5
<i>Contextul european</i>	5
<i>Contextul național</i>	6
<i>Contextul regional</i>	7
Politica lingvistică a Universității Babeş-Bolyai (UBB) ...	7
<i>1. Prevederi pentru limbile străine</i>	7
<i>2. Linii de studiu ale UBB</i>	8
<i>3. Studiile în limbi moderne de circulație</i>	8
Implementarea politicii lingvistice și susținerea studiilor multilingve	10
<i>Departamentul de Limbi Străine de Specialitate, Facultatea de Litere</i>	10
1. Catedra de Limbi Străine de Specialitate	10
2. Centrul de Limbi Moderne ALPHA (cu componentă de cercetare)	11
<i>Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri, Facultatea de Științe Economice și Gestiune a Afacerilor</i>	14
1. Catedra de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri	14
2. Centrul Lingua pentru dezvoltarea și perfecționarea comunicării în sfera publică	15

<i>Multilingvism la Facultatea de Litere</i>	17
<i>Institutul limbii române ca limbă europeană</i>	18
<i>Centre Culturale la Universitatea Babeş-Bolyai</i>	19
<i>Modul de Limbi Străine pentru Piața Muncii (LSPM)</i>	20
Proiecte de cercetare multilingve	21
Publicații în multilingvism	24
<i>Reviste</i>	24
<i>Lucrări colective, realizate prin proiecte</i>	25
Referințe	26

Studii multilingve la Universitatea Babeș-Bolyai

Introducere

La UBB s-au dezvoltat studii multilingve, odată cu statuarea profilului său multilingv și multicultural, definit în Carta Universității din 1995, și cu adoptarea în decembrie 2001 a unei politici lingvistice proprii, care pune bazele multilingvismului la UBB și fixează reperatele pregătirii lingvistice a studenților și a predării limbajelor specializate. Această politică lingvistică a plasat Universitatea clujeană în elita universităților europene prin profunzimea dimensiunii multilingve și ea figurează ca punct de referință pentru politicile lingvistice universitare din Europa (vezi Angela Chambers, *Language Policy in Higher Education in Europe*, Köln, 2004, în care se fac aprecieri elogioase la sistemul adoptat de UBB, considerându-se că el reprezintă cel mai bine articulat proiect european de implementare a studiului limbilor străine în universități). Au fost totodată înființate centrele de limbi moderne *Lingua* (1999) la Facultatea de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor și *Alpha* (2002) la Facultatea de Litere, care oferă servicii lingvistice (cursuri de limbi străine, traduceri, cursuri de perfecționare, testări ale competenței lingvistice, elaborare de materiale didactice) și desfășoară activități de cercetare științifică prin proiecte naționale și internaționale.

S-a consolidat statutul liniilor de studiu, s-a întărit poziția catedrelor de limbaje specializate, care au devenit departamente de sine stătătoare, incorporând centrele de limbi: *Departamentul de Limbi Străine de Specialitate* (Facultatea de Litere) și *Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri* (Facultatea de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor). UBB a devenit membru al Consiliului European al Limbilor (CEL/ELC) cu sediul la Bruxelles și este reprezentată în Board-ul acestuia (Ștefan Oltean).

În paralel s-au dezvoltat studii teoretice și aplicative de anvergură având drept obiect multilingvismul și multiculturalismul în contextul lărgirii Uniunii Europene și al reevaluării rolului limbilor din perspectiva dimensiunii lor comunicative, cognitive și expresive. Asemenea studii, **unicile de acest gen din România**, au fost impulsionate de proiectele europene axate pe multilingvism la care a participat și participă în continuare Universitatea: ***Thematic Network Project in the Area of Languages 2*** (2000-2003), ***Thematic Network Project in the Area of Languages 3*** (2004-2006), ***Lanqua***, proiect consacrat problemelor calității în predarea limbilor, ***Molan*** (2007-2010), proiect în centrul căruia se află problema motivației în învățarea limbilor, ***Multicom*** (2007-2010), proiect curricular, axat pe elaborarea unui program la nivel licență în domeniul comunicării multilingve, și, în primul rând ***DYLAN - Language Dynamics and Management of Diversity (Dinamica limbilor și gestionarea diversității)*** – proiect finanțat prin Programul Cadru 6 al Uniunii Europene, care își propune să identifice elementele prin care diversitatea lingvistică reprezintă o oportunitate în Europa în planul cunoașterii, al creativității și al dezvoltării. La acestea se adaugă o serie de proiecte naționale (cel mai amplu, proiectul CNCSIS, finalizat: ***Didactica limbilor moderne și a limbii române ca limbă străină în universități***, dir. Liana Pop), cu realizarea de materiale didactice pe hârtie pentru 5 limbi, înzestrarea bibliotecilor de specialitate și instalarea materialelor didactice pe site-ul: <http://granturi.ubbcluj.ro/autodidact>; ș.a.

Programul de cercetare al grupului constă din teme teoretice, axate pe conceptul de multilingvism, politici lingvistice și practici multilingve, identități multilingve, multilingvism și cogniție, și teme aplicative. Dintre acestea menționăm:

- Analiza impactului politicilor lingvistice și al strategiilor instituționale asupra practicilor multilingve în universități. Studiu de caz: Universitatea Babeș-Bolyai;
- Predarea în limbi străine a cursurilor de specialitate la Universitatea Babeș-Bolyai: atitudini, reprezentări, practici;
- Multilingvism, inovație și creativitate;
- Construcții de identități multilingve;
- Practici multilingve ale „noilor” minorități din România;
- Elaborarea unui program de licență în domeniul comunicării multilingve;
- Elaborarea unui program de învățământ netraditional pentru piața muncii la Facultatea de Litere a UBB, cu cursuri în 8 limbi: engleză, franceză, germană, maghiară, rusă, portugheză, norvegiană, română, ca limbi străine;
- Organizarea de conferințe pe tema bilingvismului, în cadrul *Institutului de Pragmatici ale Comunicării*;
- Organizarea de sesiuni de comunicări anuale în domeniul limbajelor specializate la Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri și la Departamentul de Limbi Străine Specializate;
- Conducerea unor teze de doctorat în tematica multilingvismului (Ștefan Oltean).

Cercetarea temelor amintite se bazează pe colectarea de materiale prin interviuri, chestionare și filmări de activități multilingve. Materialele sunt ulterior transcrise prin mijloace specifice, procesate și supuse analizei din perspectiva unor demersuri lingvistice variate: analiza discursului, analiza conversației, analiză cognitivă a reprezentărilor multilingvismului, analize sociolingvistice, didactice ș.a. Rezultatele preconizate privesc (1) relația dintre politici, reprezentări și practici multilingve (aceste rezultate pot fi un test al modului de aplicare a politicilor lingvistice și pot sugera căi pentru perfecționarea practicilor multilingve, spre exemplu, în domeniul predării limbajelor de specialitate sau al specializărilor în limbi străine); (2) relația dintre multilingvism și cogniție (acestea pot fi relevante pentru evaluarea procesului de predare a specializărilor în limbi străine); (3) construcția de identități individuale și colective multilingve prin alegerea unei anumite limbi într-un context multilingv și analiza raportului cu genul, etnia, clasa, profesia etc; (4) realizarea unui program de licență nou în domeniul comunicării multilingve, care oferă șanse sporite absolvenților în comparație cu programele existente (acesta urmând a fi implementat la universitate); programe de limbi străine în domeniul afacerilor și predarea de cursuri de specialitate în acest domeniu în limbi străine; realizarea unui program de master multilingv, cu pregătire în domeniul intercomprehensiunii în limbile romanice, la Departamentul de Limbi și Literaturi Romanice al Facultății de Litere; ș.a.

Centrul *LINGUA* pentru Dezvoltarea și Perfecționarea Comunicării în Sfera Publică al Universității „Babeș-Bolyai” publică o revistă proprie, *Revista LINGUA* (2002-), cu apariție regulată, acreditată CNCSIS, care figurează în bazele de date *EBSCO* și *CEEOL*.

Anvergura dimensiunii multilingve, multitudinea practicilor și a cercetărilor multilingve detășează net UBB de alte universități din România și din zona Europei Centrale și de Est sub raportul importanței acordate manifestărilor și cunoașterii fenomenului în discuție și ne îndeamnă să supunem acest descriptiv atenției conducerii universității în vederea obținerii excelenței.

Multilingvismul în UBB

Contextul european

Uniunea Europeană este un conglomerat de națiuni, limbi și culturi; ea este o unitate în diversitate. Departe însă de a fi un dezavantaj, o asemenea diversitate reprezintă o oportunitate pe care Europa o poate fructifica prin formarea abilităților necesare pentru gestionarea diferențelor dintre comunitățile naționale și cele lingvistice. În învățământul superior, un asemenea deziderat a dus la crearea *Spațiului European al Învățământului Superior (European Higher Education Area)*, ale cărui linii directoare sunt trasate în *Declarația de la Sorbona (1998)*, *Declarația de la Bologna (1999)*, *Comunicatul de la Praga (2001)*, *Declarația de la Berlin (2001)*, *Mesajul de la Salamanca (2001)* și alte documente.

În acest cadru, rolul limbilor a fost reconsiderat, ținând cont de importanța lor în *noua societate a cunoașterii*, atât sub raport comunicativ, cât și sub raportul altor funcții ale lor: funcția cognitivă, directivă și expresivă. Cu ajutorul limbilor se categorizează realitatea, se exprimă gândirea și emoțiile și se transmit cunoașterea și deciziile.

În învățământul superior european dimensiunea lingvistică este conținută în documentele de mai sus, precum și în alte documente mai specifice, cum ar fi *Portofoliul european al limbilor (The European Language Portfolio - Comisia Europeană, 2000)*, *Multilingvismul și noile medii de învățare (Multilingualism and New Learning Environments - Berlin 2001)*, *Procesul Bologna și problema limbilor (The Bologna Process and the Issue of Languages - Bruxelles 2002)*, *Învățarea limbilor și diversitatea lingvistică - consultație (Promoting Language Learning and Linguistic Diversity - Consultation, 2002)*, *Declarația de la Nancy (The Nancy Declaration - 2006)* ș.a.

Aceste documente subliniază importanța limbilor în învățământul superior european invocând: (1) nevoia de a crește mobilitatea studenților, a cadrelor didactice, a cercetătorilor și a personalului din domeniul administrației și serviciilor universitare; (2) nevoia de a promova dimensiunea europeană a învățământului superior prin cooperare interinstituțională, dezvoltare curriculară și programe de studii integrate ("joint degrees"); și (3) nevoia creării de programe în învățământul superior care să contribuie la creșterea angajabilității („employability”) și a mobilității pe piața europeană a muncii – scop declarat al Uniunii Europene.

Implementarea acestor aspecte, care țin de dimensiunea lingvistică a *Declarației de la Bologna*, impune reconsiderarea rolului specializărilor lingvistice în concordanță cu profesiile existente și cu cele în formare, pe de o parte, și dezvoltarea de noi metode de predare, pe de alta. Dată fiind importanța crucială a acestei probleme, *Consiliul European al Limbilor (CEL/ELC)* – organism creat pentru gestionarea problemei lingvistice – a adresat autorităților, instituțiilor și organizațiilor care se ocupă de *Procesul Bologna* chemarea (vezi *Notificarea Consiliului European al Limbilor*) ca ele să înscrie problema învățării limbilor străine pe agenda lor și să își elaboreze propriile lor *politici lingvistice* (Mackiewicz 2002), deoarece numai prin adoptarea unui „etos multilingv” (“multilingual ethos”) (ibid.) vor putea ele să își îndeplinească rolul în calitate de instituții în Spațiul european al învățământului superior.

Care sunt însă principalele repere ale politicii lingvistice recomandate de către Uniunea Europeană, în condițiile în care în Uniune există în momentul actual mai

mult de 20 de limbi oficiale și sunt vorbite multe alte limbi¹, iar capacitatea noastră de a însuși limbi străine nu este nelimitată? Date fiind această diversitate și condiționările complexe de genul celor menționate, care este formula optimă pentru politica lingvistică europeană?

O *lingua franca*, cum ar fi engleza, nu este văzută ca o soluție optimă, nu numai pentru că Europa deține o extrem de bogată zestre culturală și lingvistică, care trebuie neapărat protejată și păstrată, ci și pentru că engleza, deși o limbă internațională, nu este totuși vorbită de un număr considerabil de cetățeni europeni² (Comisia Europeană 2006), care preferă să utilizeze propria lor limbă (spre exemplu, franceza, germana, italiana, spaniola), sau care sunt vorbitori bilingvi în alte limbi decât engleza. Drept urmare, s-a ajuns la o formulă diferită, care ține cont de prestigiul fiecărei limbi de pe continent, și anume formula 1 + 2 (*limba maternă și două limbi străine, limbile B și C*), care se impune a fi implementată prin politici lingvistice proprii ale guvernelor și ale instituțiilor de învățământ. Ele trebuie să asigure învățarea a două limbi străine nu numai la nivel preuniversitar, ci și în universități și, mai mult chiar, să dezvolte metodologii specifice în cadrul învățământului pe tot parcursul vieții (*lifelong learning*). Pe de o parte, punerea în practică a unei asemenea politici lingvistice nu ar trebui să ridice probleme deosebite deoarece locuitorii mai multor state europene vorbesc cel puțin două limbi, multilingvismul fiind așadar o realitate în Europa. Pe de altă parte, conform unui studiu al Comisiei Lingvistice a Uniunii Europene (Comisia Europeană 2006), în multe state europene aproape toți locuitorii vorbesc cel puțin două limbi străine, multilingvismul fiind astfel o realitate. Se cer însă programe concrete de implementare, considerând beneficiile multiple ale multilingvismului și câștigurile asociate cu cunoașterea limbilor, precum și implicațiile sale profunde în sfera formării și a consolidării unei veritabile dimensiuni europene.

Se impun însă o serie de precizări cu privire la politica lingvistică europeană, și anume (Chambers 2004): (1) pot exista diferențe între politica lingvistică a unor instituții situate în țări cu limbi de largă circulație (spre exemplu, Regatul Unit, Germania, Franța, Spania) și țări cu limbi „mici”; (2) o politică lingvistică nu constă numai în cursuri de limbi străine la nivel licență (BA), ci trebuie extinsă la nivel de masterat și, mai mult decât atât, la predarea de specializări în limbi străine; (3) limbile străine trebuie creditate în sistemul ECTS; (4) limba oficială a statului (limba maternă) trebuie predată studenților internaționali; și (5) o politică lingvistică europeană nu trebuie să excludă studiul limbilor non-europene.

Contextul național

Limbile străine s-au bucurat de o atenție sporită în România, iar cunoașterea lor este multumitoare: în primul rând datorită beneficiilor ce decurg din aceasta, româna fiind o limbă de circulație restrânsă, iar în al doilea rând datorită tradițiilor multilingve și multiculturală asociate cu unele dintre provinciile sale istorice, în care alături de populația română au trăit maghiari și germani (Transilvania) sau ucrainieni (Maramureș, Moldova).

¹ Spre exemplu, limbile comunităților de imigranți: turca, araba ș.a.; la *Conferința Europeană a Limbilor* de la Berlin, în iunie 2001, a fost discutat statutul acestora: sunt ele limbi europene? Întrebarea nu este deloc trivială, ținând seamă de numărul mare de vorbitori ai acestor limbi aflați în Uniunea Europeană.

² Engleza este prima limbă a 13% dintre cetățenii Uniunii Europene (Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord, Irlanda), în timp ce pentru 38% dintre acești cetățeni ea este limba a doua, cu un număr mai mare de vorbitori în statele Europei Occidentale și ale Europei de Nord (86% în Danemarca, 89% în Suedia) și un număr mai mic în Europa de Est și de Sud (între 20% și 29%).

Nu există o politică lingvistică explicit formulată la nivel național, dar legislația prevede predarea a două limbi moderne în școală pe lângă limba maternă și a unei limbi moderne în universitate (Parlamentul României 1995).

Contextul regional

Contextul regional constă în profilul multicultural, multiconfesional și multilingv al Transilvaniei (limba română, limba maghiară, limba germană) (vezi Chelaru 2001; Steinke 2006). Bilingvismul sau chiar trilingvismul este prezent sau, cel puțin nu este rar întâlnit, și în afara instituțiilor de învățământ în limba română există școli generale, licee și instituții de învățământ superior în limbile minoritare. În acest sens, în 2006 funcționau 48 de licee de limbă maghiară, 65 de catedre de limbă maghiară în școli mixte (limba română și maghiară) (Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului 2006), precum și în jur de alte 150 de școli (ciclu primar și gimnazial), în timp ce în germană erau cinci licee (inclusiv ciclul primar și gimnazial) și 19 catedre în școli mixte (limba română și germană) (ibid.). În plus, mai există două universități particulare de limbă maghiară (Universitatea Creștină Partium, Oradea, și Universitatea Sapientia, cu campusuri în Cluj-Napoca, Târgu Mureș și Miercurea Ciuc) și două universități de stat cu linie de studiu în limba maghiară (Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca, și Universitatea de Medicină și Farmacie, Târgu Mureș). Prin urmare, contextul regional este marcat de importanța sporită, în comparație cu alte regiuni ale țării, a limbilor maghiară și germană.

Politica lingvistică a Universității Babeș-Bolyai (UBB)

1. Prevederi pentru limbile străine

Respectând recomandările Uniunii Europene, UBB a elaborat o politică lingvistică proprie – prima de acest tip din România -, intitulată: *Pentru o politică lingvistică europeană în Universitatea Babeș-Bolyai*. Aceasta a fost adoptată de Senatul Universității în 2001. Ca o condiție a accesului la examenul de licență, de master sau de doctorat, la mobilități europene sau la concursuri pe post, Senatul a mai decis, în conformitate cu legislația română, introducerea *certificatelor de competență lingvistică* - certificate eliberate prin două centre de limbi (*Centrul de limbi moderne Lingua* și *Centrul de Limbi Moderne Alpha*) sau certificate recunoscute internațional.

Care sunt particularitățile politicii lingvistice a UBB, cum respectă aceasta cerințele UE și cum contribuie la dezvoltarea conceptului de politică lingvistică europeană?

- Se pliază pe un cadru european.
- Face referire explicită la procesul Bologna.
- Adoptă formula 1 + 2, prin care limbii materne trebuie să i se adauge studiul a doua limbi moderne.
- Nu exclude studiul limbilor noneuropene.
- Conține prevederi pentru dezvoltarea unor competențe necesare cetățenilor europeni - competențe comunicative și (inter)culturale – și prevede învățarea autonomă.
- Se referă explicit la limbi străine pentru scopuri specifice.

- Prevede, pentru prima limbă străină (limba B), nivelul de competență B2, echivalent cu 20 de puncte (din 30), ca nivel obligatoriu de acces la examenul de licență.
- Prevede cursuri opționale în limba maternă pentru îmbunătățirea competenței verbale și scrise în mediul academic.
- Evidențiază importanța și studiul limbilor regionale și minoritare ca părți constitutive ale moștenirii culturale și lingvistice europene.

În 2006, ca rezultat al implementării Declarației de la Bologna în învățământul superior românesc și în conformitate cu noua legislație națională, această politică lingvistică a fost ajustată în sensul că: a) studiul a două limbi străine stipulate în primele documente ale politicii lingvistice ale UBB să fie consolidat în toate facultățile și b) ca reducerea studiilor de licență de la 4 la 3 ani să nu reducă durata de studiu a limbilor străine. Această adaptare a dus la o formulă flexibilă, care respectă cererea studenților, noile programe de învățământ și costurile pe care acestea le implică. Noul document, *Hotărâre privind reactualizarea politicii lingvistice a UBB*, păstrează liniile directoare ale documentelor anterioare (de ex. formula 1 + 2, nivelul B2 pentru acces în licență, accentul pe limbi specializate), dar prevede următoarele:

- Limbile străine trebuie studiate timp de 4 semestre și nu mai puțin de 3.
- Limba B, prima limbă străină, trebuie să fie una dintre următoarele șase limbi studiate în liceu: engleza, franceza, germana, italiana, spaniola, rusa.
- Limba C este orice limbă străină (incluzând limbi noneuropene).
- Competența în limba C va fi de cel puțin 15 puncte (din 30) pe scara Cadrului European Comun de Referință pentru Limbi (CECR).
- Acceptarea în programele de master este condiționată de o competență lingvistică de 20 de puncte (din 30) la limba B, iar la terminarea studiilor de master competența în limba C trebuie să fie de 15 puncte (din 30).
- La nivel licență, limbile străine primesc minimum 2,5 credite pe semestru.

Având în vedere că toți studenții au studiat la școală două limbi străine³ și că mulți dintre aceștia vorbesc limbi regionale sau minoritare (de ex. maghiara), această opțiune se justifică: ea nu implică din partea universității nici costuri mari, nici programe mult mai ample și, în plus, este în avantajul studenților. Facultățile din universitate au libertate în implementarea hotărârilor Senatului⁴.

³ În școlile românești se studiază două limbi străine. Studiul primei limbi (în principiu cu 2h/săptămână) – engleza, franceza, germana, spaniola, italiana, rusa – începe în școala elementară și continuă în gimnaziu și liceu, iar studiul celei de-a doua limbi (în principiu tot cu 2h/săptămână) – una dintre limbile enumerate mai sus sau altă limbă, cum ar fi norvegiana, portugheza – se introduce în gimnaziu și continuă în liceu. În clasele bilingve, studiul primei limbi poate fi de 6h/săptămână. Una dintre limbi (în general, prima) este obligatorie la bacalaureat (probă orală sau scrisă, în funcție de profilul școlii); la cerere, școlile bilingve eliberează certificate de competență lingvistică (Oltean 2004).

⁴ Implementarea acestei politici lingvistice complexe (predare, testare) se face în departamente specializate ale universității (*Departamentul de Limbi Străine Specializate, Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri, departamentele sau catedrele de limbi străine* ale Facultății de Litere), dar și în centrele de limbi străine *Alpha și Lingua*. Este un proces care cere o monitorizare continuă a competenței studenților în limbi străine, astfel ca aceștia să atingă standardele definite (cel puțin 20 de puncte pentru limba B).

2. Linii de studiu ale UBB

UBB are un profil multilingv și multicultural, conform caracterului multilingv și multicultural al regiunii Transilvania, în care se află. Acest profil a fost definit în 1995 prin Carta Universității 2000, care prevede organizarea universității pe trei linii de studiu, cu asigurarea unui program educațional complet în limbile română, maghiară și germană, la toate nivelurile: licență, master și doctorat. Fiecare linie de studiu este condusă de un prorector și se bucură de autonomie, luând propriile decizii privind resursele, cercetarea, publicațiile, relațiile internaționale, dezvoltarea și oferta de studii. Astfel, universitatea și-a definit o structură organizațională specifică, care asigură practicarea multilingvismului în procesul de predare și în alte domenii ale activității academice. La aceste trei linii de studiu se adaugă studiile ebraice, care aprofundează o altă dimensiune importantă a profilului multicultural, multiconfesional și multiethnic al Transilvaniei, anume cea ebraică.

Dăm mai jos câteva exemple care ilustrează profilul multilingv și multicultural al UBB. În primul rând, din cele 21 de facultăți, 17 oferă o curriculumă în română și maghiară, 9 în română și germană, 2 (Facultatea de Teologie Reformată și Facultatea de Teologie Romano-Catolică) oferă cursuri numai în maghiară. În al doilea rând, universitatea oferă 99 de programe în limba română, 59 de programe complete în limba maghiară și 16 programe complete în germană, la nivelele licență, master și doctorat (*UBB. Caracterul multicultural. www.ubbcluj.ro 2010*). În al treilea rând, numărul studenților înscriși în aceste programe în 2009-2010 este de 38.822 la linia română, 7.336 la linia maghiară și 914 la linia germană (*Evoluție efectiv studenți UBB, 2010*).

Admiterea la aceste linii de studiu se face prin examen de admitere, cu posibilitatea vorbitorilor nativi de maghiară și germană să opteze pentru pachete de studii complete în limbile lor materne; pentru vorbitorii care nu au ca limbă maternă maghiara sau germana, se cere candidaților ori să fie absolvenți ai unor licee maghiare sau germane, ori să facă dovada certificatelor de competență lingvistică în aceste limbi.

3. Studiile în limbi moderne de circulație

În afara specializărilor predate în limbile celor trei linii de studiu (româna, maghiara, germana), la UBB se predau specializări sau cursuri la nivelele licență, master și doctorat și în limbi moderne de circulație: engleză, franceză, italiană. Enumerăm mai jos câteva dintre aceste specializări:

- **Informatică**, integral în limba engleză;
- **Chimie**, integral în limba engleză;
- **American Studies**, integral în limba engleză;
- **Știința Mediului**, integral în limba engleză;
- **Finanțe, bănci**, integral în limba engleză;
- **Științe Politice**, integral în limba engleză;
- Specializările filologice: **Limba și literatura engleză; Limba și literatura franceză; Limba și literatura germană; Limba și literatura rusă; Limba și literatura italiană; Limba și literatura spaniolă; Limba și literatura maghiară; Limba și literatura norvegiană; Limba și literatura ucrainiană; Limba și literatura japoneză; Limbi Moderne Aplicate; și altele.**

În total în Universitate există 9 programe de licență și 40 de programe de masterat în limba engleză, 8 programe de masterat și 3 de licență în limba franceză și altele în italiană (*Statistici studii multilingve* UBB, 2010). Cerințele de cunoaștere a limbii sunt valabile și pentru studenții care doresc să urmeze specializări predate în aceste limbi.

Astfel, pe lângă învățământ în limba română, UBB oferă, prin linii speciale de învățământ, pe de o parte studii în limbi regionale (maghiară și germană), iar pe de altă parte linii de studii în limbi de largă circulație (engleză, franceză, germană). La UBB, germana ocupă o poziție dublă, având în vedere că la linia de studiu în limba germană se înscriu studenți nativi germani, dar și studenți care și-au însușit germana ca limbă străină. Pe de altă parte, la programele în engleză, franceză și italiană nu se înscriu în principiu studenți nativi, deci cursurile în aceste limbi sunt considerate de tip CLIL. Studenții se înscriu la o linie de studii sau la alta, dar se pot muta la o altă linie de studiu dacă doresc, mai ales la începutul anilor universitari. Ei pot avea și opțiuni transversale, alegând cursuri speciale în alte limbi (de ex. în română, engleză sau germană), chiar dacă fiecare linie de studii oferă o pregătire completă într-o anumită limbă.

Cadrele didactice implicate în predare la liniile română, maghiară sau germană sunt în general vorbitori nativi, dar pot să nu fie (de ex. vorbitori nativi maghiari sau germani pot preda la linia română, sau vorbitori nativi români sau maghiari pot preda la linia germană, cu condiția să vorbească fluent în aceste limbi). În aceste cazuri nu se cere peste tot certificat de competență lingvistică; ceea ce însă contează este experiența: în majoritatea cazurilor, cadrele didactice au petrecut perioade de timp în străinătate în programe de cercetare, de predare sau de pregătire și, deci, au bune competențe în limbi străine.

Învățământul multilingv la UBB are, după cum se vede, multe fațete: conține programe (1) în limba națională, (2) în limbi regionale și (3) în limbi de circulație internațională.

Implementarea politicii lingvistice și susținerea studiilor multilingve

Implementarea politicii lingvistice complexe a UBB (predare, testare) se face în departamentele sau catedrele de limbi străine ale Facultății de Litere, în departamente specializate ale universității (*Departamentul de Limbi Străine Specializate*, *Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri*), dar și în centrele de limbi străine *Alpha* și *Lingua*. Este un proces care cere o monitorizare continuă a competenței studenților în limbi străine, astfel ca aceștia să atingă standardele definite (cel puțin 20 de puncte pentru limba B). La acestea se adaugă centrele culturale străine care își au sediul în cadrul UBB, sau centrele înființate în facultăți cu specific belgian, canadian, britanic etc., cu bibliotecile specifice ale acestora (belgiană, canadiană, britanică, italiană, norvegiană, japoneză, portugheză etc.).

Departamentul de Limbi Străine de Specialitate, Facultatea de Litere

Departamentul LSS are două componente structurale:

- 1. Catedra de Limbi Străine de Specialitate**
- 2. Centrul de Limbi Moderne ALPHA**

1. Catedra de Limbi Străine de Specialitate

Şef catedră: Conf. dr. Diana Cotrău

Catedra LSS funcţionează din anul 1994 şi este formată din cadre didactice profilate pe predarea limbajelor de specialitate pentru limbile engleză, franceză, germană, italiană, spaniolă şi rusă, pentru studenţii următoarelor facultăţi ale UBB: Biologie-Geologie, Chimie, Drept, Educaţie Fizică şi Sport, Fizică, Geografie, Istorie-Filosofie, Litere, Matematică-Informatică, Psihologie şi Ştiinţele Educaţiei, Sociologie şi Asistenţă Socială, Ştiinţa Mediului, Ştiinţe Politice, Administrative şi ale Comunicării, Teatru şi Televiziune, Teologie Greco-Catolică, Teologie Reformată, Teologie Romano-Catolică, Teologie Ortodoxă.

Titularii departamentului asigură predarea următoarelor **tipuri de curs:**

a. Nivel Licenţă

- cursul practic de limbă străină, în regim obligatoriu, pentru studenţii la zi
- cursul practic de limbă străină, în regim obligatoriu, pentru studenţii la ID
- cursuri teoretice de cultură şi civilizaţie anglofonă şi francofonă
- cursuri teoretice de limbă, cultură şi societate
- cursuri de comunicare

b. Nivel Master

- analiza şi didactica limbajelor de specialitate (engleză şi franceză).

1.1. Obiective

Departamentul are drept obiective formarea şi dezvoltarea competenţelor de comunicare orală şi scrisă ale studenţilor (limbaj general şi de specialitate), precum şi formarea şi dezvoltarea deprinderilor de studiu academic, de informare şi comunicare de profil. Tipologia programului de învăţare are în vedere crearea unui profil de utilizator cu competenţe axate pe studiul limbajelor de specialitate.

Abordarea este centrată pe student, având drept componentă de bază însuşirea tehnicilor şi strategiilor necesare pentru învăţare independentă, conform nevoilor proprii. Pentru aceasta, Departamentul LSS a elaborat o programă fundamentată pe Cadrul European Comun de Referinţă pentru limbi (CECR) şi documentele referitoare la Politica lingvistică a UBB.

1.2. Resurse umane: catedra numără în prezent 25 de titulari.

1.3. Dotări

- **Spaţii:** 1 sală curs şi 1 sală multifuncţională.
- **Echipe:** Laborator multimedia cu instalaţie TANDBERG, calculatoare conectate la Internet, televizor, aparat video, radio-casetofoane, CD player, videoproiecţie, copiator şi imprimante.
- **Bibliotecă** – 50 de titluri de specialitate.

2. Centrul de Limbi Moderne ALPHA (cu componentă de cercetare)

2.1. Conducerea Centrului *Alpha* este alcătuită din:

- director - Conf.dr. Diana Cotrău;

- directori adjuncți: cercetare - Conf.dr.Liana Pop; testare - Lect.dr. Adriana Todea și Asist dr. Anamaria Curea; cursuri – Asist drd. Ioana Sonea.

Centrul de Limbi Moderne *ALPHA* s-a înființat în luna martie a anului 2002, ca urmare a Deciziei nr. 5927/21.03.2002 a Senatului Universității „Babeș-Bolyai”, și funcționează atât cu specialiștii Catedrei de Limbi Străine de Specialitate, cât și cu cei ai altor catedre din Facultatea de Litere.

Scopul Centrului este de a oferi servicii lingvistice (cursuri de limbi străine, traduceri, cursuri de perfecționare, testări ale competenței lingvistice, elaborare de materiale didactice) și activități de cercetare științifică.

Publicul țintă este format atât din studenții și angajații universității, cât și din alte categorii de solicitanți din afara Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca.

Centrul ALPHA vizează următoarele tipuri de activități:

2.2. Cursuri – care se adresează atât studenților și angajaților UBB, cât și altor categorii de solicitanți (firme, bănci etc., locale sau internaționale):

- cursuri generale de limbi străine (la trei niveluri); cursuri intensive de conversație; cursuri de pregătire pentru testul de competență lingvistică specială; cursuri de pregătire pentru admitere la facultate; cursuri de perfecționare în predarea românei ca limbă străină

- cursuri de pregătire pentru testele internaționale: Cambridge, TOEFL, SPRACHDIPLOM, DELF, DELE.

Majoritatea acestor tipuri de cursuri se asigură pentru următoarele limbi: engleză, franceză, germană, italiană, spaniolă, română, norvegiană, finlandeză, suedeză, daneză, japoneză, rusă, polonă și ucraineană.

2.3. Testări - Teste de competență lingvistică generală pentru burse, angajări, promovări; teste de competență lingvistică specială pentru acces la licență, masterat, doctorat.

Centrul ALPHA testează studenții din anii terminali sau absolvenții în vederea eliberării certificatelor de competență lingvistică într-o limbă de circulație internațională, necesare pentru înscrierea la licență, masterat sau doctorat, în conformitate cu prevederile Ministerului Educației și Cercetării și cu politica lingvistică a UBB. Certificatele de competență lingvistică emise de Centru sunt armonizate cu cerințele europene în domeniul limbilor străine, respectiv cu Cadrul comun european de referință pentru limbi (CECR).

În ce-i privește pe studenții și angajații UBB, Centrul ALPHA testează și eliberează certificate de competență lingvistică pentru cei care provin de la următoarele facultăți: Biologie-Geologie, Chimie, Drept, Educație Fizică, Facultatea de Fizică, Geografie, Istorie-Filosofie, Litere, Matematică-Informatică, Psihologie și Științele Educației, Sociologie și Asistență Socială, Știința Mediului, Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, Teatru și Televiziune, Teologie Greco-Catolică, Teologie Ortodoxă, Teologie Reformată și Teologie Romano-Catolică. De asemenea, la Centrul ALPHA apelează și studenții sau absolvenții facultăților particulare, cu profilurile enumerate mai sus, din Transilvania, ca și din învățământul politehnic, medical, agronomic, precum și clienți din afara sistemului de învățământ (firme, bănci etc.).

2.4. Cercetare

Centrul a decis să asigure un nivel științific european pentru toate activitățile practicate, fapt pentru care s-a angajat, prin membrii săi, în colaborări la o serie de proiecte:

- Proiect european **SOCRATES – LINGUA 2 L'Europe ensemble** (2004-2007), finalizat;
- **Grant CNCISIS Didactica limbilor moderne și a limbii române ca limbă străină în universități. Strategii de aliniere la politica lingvistică europeană** (2006-2008);
- Din 2008, Centrul s-a angajat în realizarea **Proiectului european MOLAN (Network for the exchange of information about good practices that serve to motivate language learners. Lifelong Learning Programme Key Activity 2 – Languages)**, în colaborare cu 38 de universități/rețele. Coordonator: Freie Universität von Berlin; proiect în derulare;

2.6. Resurse umane:

Centrul *ALPHA* numără în prezent peste 50 de colaboratori (23 – engleză; 9 – franceză; 4 – germană; 3 - rusă; 3 – limbi romanice; 3 – limbi nordice; 4 – română; 1 – maghiară).

2.7. Dotări

- **Spații:** 2 săli multifuncționale și 3 cabinete.
- **Echipamente:** Laborator compus din 10 calculatoare; 4 calculatoare; 6 imprimante; laptop; videoproiector și tablă interactivă; retroproiector; televizor; video; 5 radio-casetofoane cu CD-rom; cameră video; aparat foto digital; reportofon; aparat pentru spiralare.
- **Bibliotecă** – 150 de titluri de specialitate, CD-uri (limbi străine și limba română), volume recente din domeniul predării limbilor străine și al cercetării lingvistice.

Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri, Facultatea de Științe Economice și Gestiune a Afacerilor

Departamentul LMCA are două componente structurale:

- 1. Catedra de limbi moderne și comunicare în afaceri**
- 2. Centrul Lingua pentru dezvoltarea și perfecționarea comunicării în sfera publică**

1. Catedra de limbi moderne și comunicare în afaceri

1.1. Oferta de cursuri

Cursurile Catedrei de limbi moderne și comunicare în afaceri se adresează studenților de la Facultatea de Științe Economice și Gestiune a Afacerilor, Facultatea de Studii Europene și Facultatea de Business (Vezi Anexa 2.).

Cursurile oferite – în limbile română, engleză, germană, franceză, italiană, spaniolă, chineză, japoneză, coreeană – sunt următoarele:

Cursuri pentru programele de licență

- *Limbi moderne aplicate în afaceri și în sfera publică* (Lb. modernă 1 & 2)
- *Comunicare în limbi moderne în afaceri și în sfera publică* (Lb. modernă 1& 2)
- *Comunicare profesională. Exprimare scrisă și orală* (Lb. română)
- *Comunicare profesională. Metodologia și tehnica redactării documentelor* (Lb. română)

Cursuri pentru programele de masterat

- *Comunicare interculturală în afaceri* (Lb. engleză/ franceză)
- *Limbi moderne în afaceri* (Lb. 2)
- *Comunicare. Tehnici de relaționare interpersonală* (Lb. română)
- *Limbă și stil în limbajul profesional* (Lb. română)
- *Comunicare avansată în afaceri* (Lb. engleză/ franceză)
- *Comunicare în situații conflictuale* (Lb. franceză)
- *Comunicare în relații publice* (Lb. engleză)
- *Comunicare managerială internațională* (Lb. engleză)
- *Analiza discursului publicitar* (Lb. franceză)
- *Practici discursive în afaceri* (Lb. engleză/ franceză)
- *Managementul evenimentelor speciale* (Lb. engleză/ franceză)
- *Managementul proiectelor internaționale* (Lb. engleză/ franceză)

1.2. Programul de masterat al catedrei:

Administrare și comunicare internațională în afaceri (2006 – 2010)

- 2 ani, ZI & IDD, acreditat CNCSIS
- 2 module: comunicare internațională în afaceri & administrarea afacerilor
- limbile de predare: româna, engleza și franceza (vezi Anexa 2.).

Programul de Masterat **Administrare și Comunicare Internațională în Afaceri** a fost conceput pentru a răspunde nevoilor mereu diversificate de comunicare din lumea modernă.

Studentii acestui program sunt pregătiți pentru a se putea angaja în departamente de dezvoltare, management, marketing, publicitate, comunicare, resurse umane, administrație, consultanță în domeniul comunicării etc., precum și pentru a-și continua pregătirea în cadrul unor programe de doctorat în domeniul comunicării, al analizei discursului profesional sau al managementului comunicării.

Masteratul propune o perspectivă interdisciplinară și o abordare internațională printr-un curriculum organizat pe **două module – comunicare internațională în afaceri & administrarea afacerilor** – cuprinzând discipline teoretice, de specialitate și generale, și discipline practice, desfășurate în română, engleză și franceză, pe parcursul a patru semestre (130 ECTS). Programul urmărește să ofere studenților o înțelegere aprofundată a comunicării, a importanței ei și a felului în care comunicarea influențează mediul de afaceri, funcționarea externă și internă a firmelor din țară și din străinătate.

1.3. Proiectul Cultural Veneto – România Nord-Occidentală, împreună cu Universitatea din Padova (Italia) și Universitatea de Vest din Timișoara, finanțat de Ministerul Italian al Educației (MIUR), 2004 – 2009.

Obiectiv: alcătuirea unui dicționar italian-român de termeni juridici on line: **Lessico giuridico italiano-romeno online** (3.000 cuvinte)

(<http://147.162.119.88/Dizionario.Web>)

Participare din partea UBB:

Coordonator – Conf. dr. Felicia-Delia MARGA,

Membri – Asist. drd. Dana FEURDEAN, Asist. Drd. Delia MORAR

2. Centrul Lingua pentru dezvoltarea și perfecționarea comunicării în sfera publică <http://lingua.ubbcluj.ro/>

Consiliul de conducere:

- Directorul Centrului *LINGUA*: Conf. Dr. Felicia-Delia Marga
- Directorii adjuncți (de studii), în număr de 4, coordonează:
 - cursurile de limba engleză: Lect. dr. Adrian Ciupe
 - cursurile de limbi romanice și alte limbi: Asist. drd. Dana Feurdean
 - procesul de testare: Lect. dr. Nicolae Șera
 - banca de teste și materiale: Asist. drd. Adriana Fekete
- Secretarul cu probleme administrative: Secretar Emilia Trîncă

Biroul Executiv al Consiliului de conducere este compus din Directorul Centrului *LINGUA* și Directorii adjuncți (de studii) (1+4).

Centrul *LINGUA*, înființat în 1999, este o unitate a Universității „Babeș-Bolyai”⁵ din cadrul Departamentului de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri al Facultății de Științe Economice și Gestiune a Afacerilor⁶.

Centrul *LINGUA* urmează Politica lingvistică și multiculturală a Universității „Babeș-Bolyai”⁷, stabilită în acord cu standardele lingvistice ale Uniunii Europene⁸. Centrul

⁵ Universitatea „Babeș-Bolyai” a primit calificativul „grad ridicat de încredere” în urma evaluării efectuate de ARACIS, membru titular al ENQUA și acceptat în EQAR din 2009.

⁶ Vezi Statutul Centrului *LINGUA* – Anexa 5.

⁷ Vezi secțiunea „Istoricul Catedrei”.

⁸ Vezi *Cadrul European Comun de Referință pentru Limbi*, Consiliul Europei, Diviziunea Politici Lingvistice, Strasbourg, 2003; Angela Gallagher-Brett, *Seven hundred reasons for studying languages*,

LINGUA este membru asociat al Confederației Europene a Centrelor de Limbi din Universități (CERCLES) din anul 2007.

Centrul LINGUA a dobândit statutul de furnizor autorizat de formare profesională a adulților pentru competența comună „Comunicare în limbi străine”⁹ – în baza OG nr. 129/2000 și a Ordinului nr. 353/5.202 al ministrului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei și al ministrului Educației, Cercetării și Tineretului pentru aprobarea Metodologiei de autorizare a furnizorilor de formare profesională a adulților – începând cu anul 2008.

Centrul LINGUA are un colectiv de cadre didactice universitare specializate în țară și în străinătate și este dotat cu echipament multimedia Tandberg și materiale didactice de ultimă generație. Centrul asigură condiții optime de învățare și de testare a competențelor lingvistice, în vederea obținerii Pașaportului Lingvistic European, indispensabil pregătirii profesioniștilor autentici, în contextul globalizării actuale.

În cadrul universității, Centrul LINGUA are un rol strategic în:

- **procesul de internaționalizare**
- **implementarea Procesului Bologna**
- **dezvoltarea calității procesului de predare-învățare**
- **consolidarea relațiilor cu comunitatea**
- **consolidarea relațiilor cu mediul de afaceri**
- **dezvoltarea posibilităților de angajare și a mobilității absolvenților pe piața globală a muncii**
- **dezvoltarea competențelor interculturale ale viitorilor absolvenți**

Centrul desfășoară mai multe tipuri de activități: cursuri de limbi moderne, testări și certificări ale competențelor lingvistice, Școala de vară internațională, editarea Revistei LINGUA, precum și pachetul de activități reunite sub titlul LINGUA PLUS.

2.1. CURSURI

- Centrul LINGUA oferă cursuri de limbi moderne în regim extracurricular (limbaj general și de afaceri, la toate nivelurile), precum și pregătire specializată pentru examene lingvistice internaționale pentru toate categoriile de public. Centrul LINGUA oferă, de asemenea, cursuri de limba română pentru străini.

2.1.1. Module standard

Cursurile se organizează de 2 ori pe an, cu începere din octombrie și din martie. Un modul de curs acoperă aproximativ 3 luni.

- *Engleză*
CAMBRIDGE: FCE, CAE, CPE, BEC Vantage, BEC Higher, IELTS, TOEFL IBT, Engleză de afaceri, Engleză generală.
- *Franceză*
DALF A1, A2, B1, B2, C1, C2, CCIP DFA 1 / 2, DAFA, CFHT, CFS, Franceză de afaceri, Franceză generală.
- *Italiană*
IT, CELI, CILS, Italiană de afaceri, Italiană generală.

www.llas.ac.uk/700reasons.

⁹ Vezi Statutul Centrului LINGUA – Autorizații.

- *Spaniolă*
DELE CIE, DBE, DSE, Spaniolă de afaceri, Spaniolă generală.
- *Germană*
ZD, Germană de afaceri, Germană generală.
- *Română*
Română generală pentru străini.

2.1.2. Module individuale și speciale

Se organizează de asemenea module speciale ca urmare a solicitărilor unor firme sau altor instituții.

2.2. TESTARE ȘI CERTIFICARE

Examenele organizate în vederea dobândirii **Certificatului LINGUA de Competență Lingvistică** (*limbaj general și limbaj de afaceri*) se susțin pe tot parcursul anului, conform planificării afișate la următoarea adresă: <http://lingua.ubbcluj.ro/> Certificatele de competență lingvistică sunt valabile doi ani de la data eliberării și servesc unor scopuri precum:

- examene de admitere și licență
- admitere la programele de masterat și doctorat
- burse în țară și străinătate
- promovări profesionale
- deplasări în străinătate

Din 2008, Centrul *LINGUA* a devenit centru de testare pentru examenele internaționale **CAMBRIDGE – Business English Certificate (BEC)**, în parteneriat cu British Council – România.

Multilingvism la Facultatea de Litere

Facultatea de Litere oferă, **la nivel licență**, formarea studenților în domeniile clasice de limbă și literatură (competențe scrise și orale), dar și cursuri mai speciale de competențe în cultură și civilizație sau de cercetare științifică în general. Oferta în limbi de mare circulație (engleză, franceză, germană, spaniolă, italiană, rusă) sau de limbi regionale (maghiara) s-a lărgit în ultimii ani cu limbi nordice și limbi orientale, în sfera limbilor slave, cu ucraineană și poloneză, iar în sfera limbilor fino-ugrice, cu finlandeza. Studenții aleg o dublă specializare, în care sunt posibile mai multe combinații, astfel încât la absolvire să dețină bune competențe în două limbi străine.

Ofertei de limbi moderne i se adaugă o ofertă de limbi clasice (latina și greaca), utilă celor care se angajează în sfere culturale de activitate.

La nivel master, studenții de la Facultatea de Litere se specializează în culturi și literaturi specifice (ca în cadrul masteratului de studii irlandeze), în didactica limbilor romanice, sau dobândesc competențe aprofundate în curente lingvistice actuale, accesând în felul acesta mai ușor la studii doctorale specializate.

La nivel doctorat, dintre catedrele de limbi străine, catedrele de engleză, de franceză au un număr important de doctoranzi, care pregătesc tematici diverse în domeniul literaturilor și culturilor francofone și anglofone, în lingvistica teoretică sau aplicată, în sociolingvistică (cu studii de gen, discurs corporatist, comunicare media sau pe Internet), în didactica limbilor, în traduceri literare, editare etc.

Cu o tradiție de mai bine de 30 de ani, Facultatea de Litere a dezvoltat considerabil oferta de studii în limba română ca limbă străină, în care: a) la nivelul

anului pregător, pregătește studenți străini veniți să urmeze un parcurs universitar complet în România; b) prin module special organizate, pregătește studenți veniți temporar, în cadrul mobilităților universitare (Erasmus). La nivel master, specializează studenții pentru predarea limbii române ca limbă străină.

O catedră specială, de Limbi Moderne Aplicate, pregătește studenții pentru domenii variate de utilizare a limbilor. La nivel master, aceștia beneficiază de formare specială în traducere și interpretariat.

În fine, la Facultatea de Litere sunt angajați temporar **lectori nativi de limbi străine**, care sunt încadrați în programele de învățământ ale catedrelor de profil, dar au dezvoltat și lectorate specifice și biblioteci finanțate din țările lor de proveniență. Există actualmente lectori din Franța, Italia, Spania, Finlanda, Polonia, Ucraina, Coreea, China, Anglia, Germania, ca și lectori angajați de Institute străine, cum este poziția de lector de limba portugheză, finanțată de Institutul Camoes etc. Prezența lor în UBB este motivantă pentru studenți, doritori să practice limbile străine cu persoane native, și în același timp este o garanție a credibilității programelor lingvistice, de cultură și civilizație de la Facultatea de Litere.

Facultatea de Litere de la UBB este cunoscută la nivel național și internațional, prin numeroasele colaborări pe care le are prin convenții naționale (Consortiul universitar) sau internaționale. Studenții români beneficiază de mobilități în străinătate, sau studenții străini pot alege oferta de cursuri de la Facultatea de Litere. În acest ultim domeniu, Facultatea de Litere va duce o politică de atragere, prin programe globalizate, a mai multor studenți din spațiul european.

Site-ul Facultății de Litere (lett.ubbcluj.ro) oferă detalii referitoare la programele de învățământ multilingve și de posibilitățile de specializare specifice.

Institutul limbii române ca limbă europeană

Institutul limbii române ca limbă europeană <http://institute.ubbcluj.ro/ilrle> este o unitate relativ nouă a UBB, funcționează din februarie 2008 și, în cadrul unităților de cercetare ale universității, face parte din structurile destinate promovării culturii.

Misiunea ILR-LE este aceea de a integra cercetările și activitățile specifice pentru promovarea limbii române ca limbă străină desfășurate la nivelul Universității. Contextul obligatoriu plurilingvistic al viitorului obligă instituțiile responsabile să-și promoveze limba în exteriorul granițelor și să o consolideze în interiorul lor, iar Universitatea Babeș-Bolyai, ca instituție cu o politică lingvistică deja consacrată, acordă o importanță sporită limbii române, urmărind promovarea cunoașterii ei în afara granițelor, iar pe de altă parte vizând consolidarea și cultivarea limbii române în interiorul țării.

ILR-LE, ca instituție dinamică și capabilă să coaguleze capacitățile insuficient utilizate în structurile existente, dispune de un consiliu științific format din specialiști recunoscuți din țară (UBB și Institutul de Lingvistică al Academiei Române) și din străinătate (Universitățile din Aix-en-Provence, Chișinău, Cracovia, Jena, Praga, Roma; Institutul de Lingvistică al Academiei Maghiare din Budapesta) care orientează activitatea spre cele mai necesare proiecte. Activitatea institutului se desfășoară pe **proiecte de educație, de cercetare, de valorificare a cercetărilor teoretice și practice** din domeniul limbii române ca limbă străină, ca limbă nematernă sau ca limbă maternă, în parteneriat /colaborare cu diferite instituții locale sau zonale (Inspectoratul Școlar Județean Cluj, Casa Corpului Didactic Cluj, unități de învățământ din Județul Cluj), naționale (Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, Institutul Cultural Român) sau europene (Universități din Praga, Cracovia,

Roma, Chişinău; Institutul de Cercetări al Românilor din Ungaria, Giula; Liceul "Nicolae Bălcescu" din Giula, Ungaria).

Rezultatele celor doi ani de activitate se concretizează în: servicii lingvistice de înaltă calificare și de calitate în domeniul limbii române, oferite mai multor categorii de public extern (interpreți de la Parlamentul European, participanți la Cursurile / Școlile Internaționale de Vară, profesori din Ungaria etc.) sau intern (cadre didactice din învățământul universitar, preuniversitar), participare și organizare de manifestări științifice, publicare de materiale destinate predării românei ca limbă străină.

Pentru viitor, ne preocupă consolidarea rețelei de specialiști - profesori, cercetători, traducători cu experiență, dar și tineri în formare - precum și deschiderea continuă spre colaborarea cu instituțiile academice, culturale sau media pentru ca ILR-LE să devină un centru de atracție și de interes pentru româniștii din țară și din străinătate.

Centre Culturale la Universitatea Babeş-Bolyai

Având rolul de mediator la nivel local între România și diversele state ale lumii, centrele culturale străine contribuie prin activitățile puse la dispoziția publicului larg la cunoașterea reciprocă a diferitelor tradiții culturale. Acestea sunt situate în clădiri aparținând Universității Babeş-Bolyai și oferă cursuri de limbă complete.

British Council

Adresa: Str. Arany János, nr. 11, 400028 Cluj-Napoca

Telefon: 0040-264 594408, 0040-264 593290

E-mail: bc.cluj@britishcouncil.ro

Web: <http://www.britishcouncil.ro>

Centrul Cultural Francez

Adresa: Str. I.C. Brătianu, nr. 22, 400079 Cluj-Napoca

Telefon: 0040-264 593 854/ 597 595/ 598 551,

Fax: 0264-593536

E-mail: ccfc@ccfc.ro,

Web: <http://www.ccfc.ro>

Centrul Cultural German

Adresa: Str. Universității, nr. 7-9, 400091 Cluj-Napoca

Telefon: 0040-264 594492,

E-mail: ccg@polito.ubbcluj.ro,

Web: <http://www.kulturzentrum.ubbcluj.ro>

Centrul de Studii Americane "John F. Kennedy"

Adresa: Str. I.C. Brătianu, nr. 22, 400079 Cluj-Napoca

Telefon: 0040-264 405300 / interior 5963

Web: <http://bcu.ubbcluj.ro/fil/f-amer.html>

Centrul Cultural Italian

Adresa: Str. Universității, nr. 7, 400091 Cluj-Napoca

Telefon: 0040-264 591117,

E-mail: culturaitclujro@yahoo.com

Centrul Cultural Polonez

Adresa: Str. Teodor Mihali, nr. 58-60, 400591 Cluj-Napoca

Institutul Confucius

Adresa: Str. Teodor Mihali, nr. 58-60, 400591 Cluj-Napoca
Telefon: 0040-264 551153

Centrul Cultural Coreean

Adresa: Str. Teodor Mihali, nr. 58-60, 400591 Cluj-Napoca
Telefon: 0040-264 418652, interior 5760,
Web: <http://www.kccc.ro>

Institutul de Turcologie și Studii Central-Asiatice

Adresa: Str. Mihail Kogălniceanu, nr. 1, sala 311, 400084 Cluj-Napoca
Telefon/Fax: 0040-264 403085
E-mail: orient.institute@ubbcluj.ro
Web: <http://orient.institute.ubbcluj.ro/>

Modul de Limbi Străine pentru Piața Muncii (LSPM)

Face parte din formele netradiționale ale învățământului (*long life learning*).

Modulul a obținut acreditarea internă a Universității Babeș-Bolyai în 2009.

Programul urmează recomandările Consiliului European al Limbilor al Consiliului Europei, conform cărora orice cetățean european trebuie să stăpânească, pe lângă limba maternă, cel puțin două limbi străine, fie ele de mare ori de mai mică circulație, pentru nevoile comunicării cotidiene și pentru cele profesionale și de integrare pe piața muncii europene. Or, așa cum rezultă din constatările Facultății de Litere (catedre, Centrul de limbi *Alpha* etc.), mai multe categorii de *public universitar* (preuniversitar, universitar și postuniversitar) și *parauniversitar* (cadre didactice, personal auxiliar) au nevoie de o formare fundamentală sau suplimentară în limbi străine. Nu în ultimul rând, pornind de la premisa că Facultatea de Litere deține competențele cele mai bune pentru a asigura o astfel de formare (cadre didactice calificate, instrumente moderne de învățare pentru adulți și copii/adolescenți¹, cu posibilități de autoformare/e-learning), modulul este oferit și *publicului larg* doritor să cunoască o limbă străină suplimentară pentru comunicare în sistem de formare pe întreg parcursul vieții.

Modulul propune învățarea unei limbi moderne unui public larg (elevi, studenți de la orice specializare, cadre didactice, personal auxiliar din învățământ, oameni de afaceri, imigranți sau/și familiile lor etc.), conform principiilor CECR, oferind beneficiarilor posibilitatea învățării unei limbi străine pe toate componentele care se cer pentru obținerea unui certificat de competență lingvistică recunoscut european:

- competențe de înțelegere (ascultare, lectură);
- competențe de vorbire (conversație, expunere);
- scriere (redactare).

Pe lângă acestea, cursanților li se oferă cursuri elementare de cultură și civilizație, de traducere și limbaje profesionale, conform nevoilor profesionale și/sau de integrare pe piața muncii europene.

Opt din limbile care se predau în Facultatea de Litere la diversele catedre au propus până acum module distincte de acest tip. Acestea pun accentul pe formarea *competențelor în limbă* și nu *despre limbă*, distingându-se astfel de programele de învățământ clasice ale catedrelor, de tip „filologic”. Modulul pune accent pe obținerea competențelor de comunicare eficientă într-o limbă și într-o civilizație străină, ca și pe obținerea unor competențe de bază în comunicarea profesională în limbile engleza, franceză, germană, rusă, română ca limbă străină, maghiară ca limbă străină, norvegiană, portugheză.

¹ Seria de manuale *Autodidact* și proiectul european Socrates-Lingua *L'Europe Ensemble*.

V. și site-ul: lett.ubbcluj.ro/modul_limbi_straine2.pdf
În perspectivă, oferta de limbi se va dezvolta.

Proiecte de cercetare multilingve

Studiile multilingve care s-au dezvoltat la UBB, odată cu statuarea profilului său multilingv și multicultural și cu adoptarea politicii lingvistice proprii, au fost impulsionate de mai multe proiecte europene axate pe multilingvism, la care a participat și participă în continuare Universitatea. Dintre cele actuale, următoarele sunt deosebit de relevante:

DYLAN (Language Dynamics and Management of Diversity (Dinamica limbilor și gestionarea diversității), FP6 028702, CIT 4, 2006- 2011), este un proiect finanțat prin Programul Cadru 6 al Uniunii Europene, care își propune să identifice elementele prin care diversitatea lingvistică reprezintă o oportunitate în Europa în planul cunoașterii, al creativității și al dezvoltării. În particular, *Dylan* dorește să ofere o fundamentare științifică multilingvismului european și ideii că acesta este un veritabil beneficiu în variate contexte profesionale, politice și educaționale, ținând cont de natura cogniției prin limbaj și de rolul limbilor în categorizarea realității, în exprimarea gândirii și în transmiterea cunoașterii. Proiectul își propune, prin acestea, să producă cunoaștere într-un domeniu încă insuficient cercetat pe plan european.

Proiectul se desfășoară pe o durată de cinci ani, într-un consorțiu format din 20 de prestigioase universități/instituții de cercetare din 12 state europene: *Université Lausanne, Scientific Project Management, Lausanne, Université de Genève, Universitat Basel, Centre National de la Recherche Scientifique - Delegation Rhone-Auvergne, Universitat Duisburg-Essen, Universitat Autónoma de Barcelona, Freie Universitat Berlin, Glasgow Caledonian University, Lancaster University, Université Paris 3, University of Southern Denmark, Universitatea Babeș-Bolyai, University of Helsinki, Université Marc Bloch Strasbourg, Libera Università di Bolzano, University of Ljubljana, Universitat Wien, Vrije Universiteit Brussel și University of Latvia, Laukums. Coordonarea este asigurată de Universitatea Lausanne.*

Proiectul este structurat pe trei direcții principale care cad în sarcina a trei pachete de lucru („workpackages” – WP), și anume *Companii, Instituții ale UE și Sisteme educaționale*, acestea fiind considerate drept cele mai pertinente pentru gestionarea multilingvismului. La rândul său, fiecare domeniu este abordat din perspectiva *politicilor și a strategiilor lingvistice, a practicilor și a reprezentărilor*, iar rezultatele sunt integrate pornind de la trei probleme transversale, și anume: *eficiența și corectitudinea în cadrul practicilor lingvistice – coordonate centrale, care vertebreează cercetarea –, varietățile lingvistice emergente și formele multilingvismului în istoria europeană.*

Universitatea Babeș-Bolyai este cuprinsă în WP3, misiunea ei fiind să analizeze politicile lingvistice naționale, locale și instituționale din cele trei perspective amintite: politici și strategii, practici și reprezentări. Participarea Universității Babeș-Bolyai s-a materializat în cercetări și studii de caz prezentate fie la reuniunile de consorțiu, fie la alte conferințe, sau publicate pe site-ul proiectului www.dylan-project.org/Dylan_en/.../home.php.

Ele abordează conceptele de *multilingvism, lingua franca, creativitate lingvistică, cogniție prin limbaj și inovație* dintr-o perspectivă teoretică și una aplicativă în urma analizei faptelor de limbaj și a manifestărilor multilingvismului în contexte educaționale specifice.

MULTICOM – Comunicare multilingvă, 133996-LLP-1-Fr-Erasmus-ECDSP, 2007-2010

Multicom este un proiect Erasmus de dezvoltare curriculară, care își propune realizarea și implementarea unui program de licență inovativ, orientat profesional, în domeniul comunicării multilingve, și elaborarea de materiale de predare în domeniul comunicării și al medierii, în limba engleză și în limbile consorțiului (engleză, franceză, germană, portugheză, română), transferabile la universitățile partenere. Scopul principal al proiectului este pregătirea de absolvenți cu abilități multiple de comunicare, mediere și organizare, care să poată profesa în întreprinderile mici și mijlocii, pe piețele internaționale, în administrațiile locale sau regionale, în organizațiile neguvernamentale, în afaceri, sau să organizeze evenimente internaționale. Pentru îndeplinirea acestor obiective vor fi mai întâi definite competențele și metodele necesare programului, accentuându-se importanța competențelor multilingve și interculturale în variate domenii profesionale, după care se va proceda la implementare și diseminare.

Multicom fructifică rezultatele proiectelor TNP3 și TNP3-D - care au subliniat nevoia de inovație în domeniul învățământului în limbi străine în universități -, precum și evoluțiile cele mai recente pe piața muncii, caracterizate de importanța crescândă a cunoașterii mai multor limbi și a stăpânirii combinațiilor noi de limbi și de rolul crescând al comunicării multimedia.

Consortiul este format din cinci universități cu puncte tari în pregătirea lingvistică a studenților: Universitatea Rennes 2 (coordonatorul proiectului), Freie Universität Berlin, Universidad Autonoma de Madrid, Universidade de Algarve și Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca.

Site-ul proiectului: www.multicom-cdp.eu/?lang=en

MOLAN - Network for the exchange of information about good practices that serve to motivate language learners (*Rețeaua de colaborare pentru identificarea metodelor de motivare a studiului limbilor străine*), 2007-2010

Molan este un program finanțat de Comisia Europeană în cadrul *Lifelong Learning Programme* (LLP) [Programul de formare continuă] 2007-2013. Comunicarea în cel puțin două limbi străine este una din cele 8 competențe cheie de formare continuă avute în vedere la nivel european. Sistemele de educație în general și instituțiile de învățământ în special sunt responsabile de formarea unei atitudini pozitive a tinerilor cetățeni europeni în ceea ce privește învățarea limbilor străine. Universitățile, școlile, institutele culturale care fac parte din rețeaua MOLAN dezvoltă politici lingvistice și/sau implementează practici și strategii pentru a motiva elevii și studenții în a studia limbi străine, promovând atât limbile de circulație internațională cât și pe cele de circulație restrânsă. Prin colectarea de **studii de caz** de la instituțiile de învățământ din parteneriat, **proiectul MOLAN** [2008-2010] identifică, analizează și difuzează la nivel european inițiativele de succes la nivel universitar și preuniversitar pentru a motiva studenții (în special nefilologi) să studieze limbile străine și pentru a promova, în general, **studiul limbilor străine ca parte din pregătirea profesională** [lifelong language learning].

Rețeaua va lansa o serie de proiecte europene ce au drept scop identificarea opțiunilor lingvistice la nivel organizațional și individual, cât și dezvoltarea de politici și practici lingvistice inovative. În acest program european Universitatea Babeș-Bolyai este partener al Freie Universität Berlin.

Site-ul proiectului: www.molan-network.eu

Proiectul cultural Veneto – România Nord-Occidentală, împreună cu Universitatea din Padova (Italia), finanțat de Ministerul Italian al Educației (MIUR), 2004 – 2009.

Vastul proiect cultural **Veneto-România nord-occidentală**, care și-a propus mai multe activități, printre care realizarea unor conferințe și a unor colocvii pe teme economice, precum și a unor programe doctorale în economie, a vizat și elaborarea unui **dicționar de termeni juridici și administrativi**, foarte util formării specialiștilor din domeniul juridic și administrativ în contextul european actual. Proiectul a fost finanțat de Universitatea din Padova, de Ministerul Italian al Învățământului (MIUR) și de unele bănci și grupuri industriale din regiunea Veneto, având ca parteneri Universitatea "Babeș-Bolyai" și Universitatea de Vest din Timișoara. Coordonatorii proiectului au fost profesorii Lorenzo Renzi, Dan Cepraga, Roberto Scagno de la "Università degli Studi" din Padova, Conf. Dr. Delia Marga (Universitatea "Babeș-Bolyai", Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri) și Conf.Dr. Viorica Bălțeanu (Universitatea de Vest din Timișoara).

Cercetarea a pornit de la o listă de aproximativ 3000 de cuvinte. Dintre acestea 1400 s-au tradus din italiană în română de către cei patru colaboratori români: asist.univ.drd. Dana Feurdean, asist.univ.drd. Delia Morar de la Departamentul de Limbi Moderne și Comunicare în Afaceri a Facultății de Științe Economice și Gestiune a Afacerilor de la Universitatea "Babeș-Bolyai" și Flavia Pantaleoni și Iulia Popi de la Universitatea din Timișoara. Termenii din limba română au fost traduși în italiană de doi colaboratori ai Universității din Padova: Fabrizio Daniele și Corina Țucu. Dicționarul, conceput doar în versiune online, finalizat într-o primă formă în 2009, poate fi accesat la adresa: <http://147.162.119.88/Dizionario.Web>

Proiectul Europe Ensemble, 2004-2007, Dir. CRDP Nantes (Franța)

A fost un proiect Socrates Lingua (113971-CP1-2004-1-FR-LINGUA-L2) conceput pentru 8 limbi (franceza, italiana, spaniola, portugheza, româna, engleza, germana, suedeza), pentru un public de copii între 11-14 ani. UBB a fost reprezentat de Conf.dr. Victoria Moldovan și Conf.dr. Liana Pop. Materialele didactice au urmat 3 nivele din Cadrul European Comun de Referință pentru limbi (CECR): A1 (începători), A2 (falși începători), B1 (intermediari 1 = *Nivel Prag*) și a vizat să elaboreze 3 produse: un **Site interactiv**, un **Ghid al profesorului** + un **CD (audio)**.

Site-ul a fost structurat pe 13 unități tematice cu activități de tip interactiv (ex.: completați, potriviți sunetul auzit cu cuvântul scris, test de competență final). Materialele sunt accesabile pe site-ul: www.europensemble.com.

Ghidul profesorului a dezvoltat, pe 3 nivele (A1, A2, B1), diverse activități, dintre care ultima de tip autoevaluare (cf. grilei de competențe pe nivele, cu descriptori de tipul: știu să pun întrebări simple referitoare la loc, oră...; știu să descriu o persoană; știu să scriu o scrisoare simplă cu formule de introducere și de încheiere; știu să povestesc o întâmplare, o poveste de dragoste etc.). Pentru limba română, numele ghidului este *Noi deschideri pentru limbi*, este editat împreună cu celelate de CRDP Nantes, și se poate achiziționa prin comandă internațională la adresa site-ului.

Grant CNCISIS 1365 Tip A (2006-2008) Director: Conf. dr. Liana POP

Didactica limbilor moderne și a limbii române ca limbă străină în învățământul universitar. Strategii de aliniere la politica lingvistică europeană

Din punct de vedere științific, tema a răspuns unei necesități stringente de evaluare și descriere a didacticii limbilor în România în raport cu starea de fapt din alte țări și, mai precis, unei necesități de identificare a soluțiilor specifice și de demarare a unor programe omogene, eficiente și accesibile la nivelul predării-învățării limbilor în învățământului românesc superior. Proiectul oferă materiale didactice omogene pentru didactica limbilor în contextul integrării europene, adresându-se în primul rând unui public universitar (cadre didactice și studenți), dar și publicului larg.

Tema a răspuns în al doilea rând unei nevoi practice urgente de integrare a României în Europa, mai precis aceea de a oferi cetățenilor români, și în primul rând studenților, instrumente de învățare diversificate, eficiente și accesibile, adaptate unor interese de comunicare generale sau specifice, în patru limbi de mare circulație: *engleza, franceza, germana și rusa*. Pentru prima dată, un proiect în limbi străine a integrat, omogen, și *limba română ca limbă străină*, destinată cetățenilor străini care vin în România sau care învața româna la distanță, în scopuri academice sau de integrare pe piața muncii românești.

O echipă de 27 de cadre didactice specializate în limbi străine și informaticieni au elaborat 19 materiale didactice pe hârtie (manuale, caiete de lucru, CD-uri) pentru cele 5 limbi, pentru nivelele A1-C1, cu competențele prevăzute în Cadrul European Comun de Referință pentru limbi (CECR): competențe de înțelegere-ascultare, înțelegere-lectură, vorbire și scriere. Materialele oferă și documente de autoformare și autoevaluare a acestor competențe, pe nivelele A1-B1 și, a fost, de aceea, denumit AUTODIDACT. Proiectul răspunde astfel politicii lingvistice europene care urmărește diversificarea competențelor și compatibilizarea evaluării acestora prin Portofoliul Lingvistic European.

Aceste 19 documente sunt în curs de instalare pe un site al UBB, în acces liber, cu documente text și audio: <http://granturi.ubbcluj.ro/autodidact>. Site-ul este funcțional și majoritatea documentelor accesibile.

Publicații în multilingvism

Reviste

LINGUA (2002 – 2010)

Revistă editată de Centrul *LINGUA* pentru Dezvoltarea și Perfecționarea Comunicării în Sfera Publică (Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca). Scopul ei este de a oferi un cadru pentru prezentarea și se dezbateră rezultatelor unor cercetări ce propun abordări sau puncte de vedere noi în domeniul lingvisticii teoretice și aplicate, în cercetarea civilizației și a culturii. Revista figurează în bazele de date *EBSCO* și *CEEOL*.

LINGUA apare o dată pe an, în două volume – *A. Lingvistică; B. Cultură și civilizație*. Articolele se publică în limba română sau într-o limbă de circulație internațională. Se adresează cercetătorilor în domeniul lingvisticii și al literaturii, cadrelor didactice din departamentele de limbi moderne aplicate ale universităților din țară și din străinătate, antropologilor, istoricilor ideilor.

Lucrări colective, realizate prin proiecte

1. L. Pop (éd.) **La langue virtuelle. Recherche sur les forums des jeunes.** Cluj, Ed. Echinoux, Col. Atelier, 2008, 450p. - Lucrare publicată din proiect masteral nefinanțat, cu contribuții ale masteranzilor în trei limbi: engleză, franceză, română.
2. Autodidact (coord. Liana Pop) L. Pop, **Româna A1-B1**, Cluj, Ed. Echinoux, 2008 (180p; 56p).¹⁰
3. Autodidact (coord. Liana Pop) R. Frențiu, **Româna A1-B1. Caietul studentului**, Cluj, Ed. Echinoux, 2008 (180p; 56p).
4. Autodidact (coord. Liana Pop) V. Hopârtean, I. Mateiu, S. Dulău, E. Siminiciuc, **Français A1-B1**, Cluj, Ed. Echinoux, 2008.
5. Autodidact (coord. Liana Pop) V. Hopârtean, I. Mateiu, S. Dulău, M. Boatcă, **Français A1-B1. Cahier de l'étudiant** Cluj, Ed. Echinoux, 2008.
6. Autodidact (coord. Liana Pop) D. Cotrău, C. Teglaș, D. Loghin, C. Husti-Răduleț, M. Radu, **English A1-B1. Handbook**, Cluj, Ed. Echinoux, 2008.
7. Autodidact (coord. Liana Pop) D. Cotrău, C. Teglaș, D. Loghin, C. Husti-Răduleț, M. Radu, **English A1-B1. Workbook** Cluj, Ed. Echinoux, 2008.
8. Autodidact (coord. Liana Pop) **Deutsch A1-B1. Manual**, Cluj, Ed. Echinoux, 2008.
9. Autodidact (coord. Liana Pop) **Deutsch A1-B1. Caietul studentului**, Cluj, Ed. Echinoux, 2008.
10. Autodidact (coord. Liana Pop) I. Bartalis, D. Tetean, **Rusa A1-B1**, Cluj, Ed. Echinoux, 2009.
11. Autodidact (coord. Liana Pop) I. Bartalis, D. Tetean, **Rusa A1-B1. Caietul studentului**, Cluj, Ed. Echinoux.
12. Autodidact (coord. Liana Pop) Rodica Frențiu, Victoria Moldovan, Liana Pop, Lucia Uricaru **Româna B2- C1**, Cluj, Ed. Echinoux, 2009.
13. Autodidact (coord. Liana Pop) M. Radu, D. Zaharescu, **English B2-C1. Chemistry, Computer Science, Environmental Science, Mathematics, Physics**, Cluj, Ed. Echinoux, 2009.
14. Autodidact (coord. Liana Pop) R. Mihele, E. Vălimărean,, **English B2-C1. Geography, Geology, Biology,...**, Cluj, Ed. Echinoux, 2009.
15. Autodidact (coord. Liana Pop) Ana Coiug, Rodica Leb, Alexandra Viorica Dulău, Aurora Băgiag, **Français B2-C1. Sciences humaines**, Cluj, Ed. Echinoux, 2009.
16. Autodidact (coord. Liana Pop) Ana Coiug, Rodica Leb, Alexandra Viorica Dulău, Aurora Băgiag, **Français B2-C1. Sciences exactes et de la terre**, Cluj, Ed. Echinoux (în curs de apariție, 2010).
17. Autodidact (coord. Liana Pop) Iulia Mateiu, Ana Coiug **Précis de grammaire française**, Cluj, Ed. Echinoux, 2009.
18. Autodidact (coord. Liana Pop) C. Teglaș, V. Mezei, C. Felea, **English B2-C1. Psychology, Educational Sciences...**, Cluj, Ed. Echinoux (în curs de apariție, 2009).
19. Autodidact (coord. Liana Pop) D. Cotrău și col., **English B2-C1. History, Philosophy...** Cluj, Ed. Echinoux (în curs de apariție, 2010).
20. Autodidact (coord. Liana Pop) D. Loghin, C. Felea, **Reference Grammar**, Cluj, Ed. Echinoux (în curs de apariție, 2010).
21. **Site Autodidact:** <http://granturi.ubbcluj.ro/autodidact>

¹⁰ Lucrările de la 2 la 21 sunt elaborate în cadrul **Grantului CNCSIS 1365 Didactica limbilor moderne și a limbii române ca limbă străină în universități. Aliniere la politica lingvistică europeană:**

22. Mariana Norel, Liana Pop, **Limba română ca a doua limbă**. Module pentru dezvoltarea profesională a personalului didactic, Ministerul Educației și Cercetării, Proiectul pentru învățământul rural, București, 2005, 75p; ISBN 973-87585-8-0.
23. V. Moldovan, L. Pop, **Noi deschideri pentru limbi. Româna**, SCEREN, CRDP Pays de la Loire, 2008, 145p.; ISBN: 978-2-86628-424-4 Noi deschideri pentru limbi (V. Moldovan, Liana Pop), CRDP de la Loire. Publicat prin proiect european Socrates Lingua *Europe ensemble*.
24. V. Moldovan, L. Pop, Elaborarea materialelor în limba română pentru site-ul Proiectului *Europe ensemble*: www.europensemble.com
25. **Lessico giuridico italiano-romeno online** (3.000 cuvinte) (<http://147.162.119.88/Dizionario.Web>) Realizat prin **Proiectul Cultural Veneto – România Nord-Occidentală** de către un colectiv de la Universitatea din Padova (Italia), Universitatea „Babeș-Bolyai” (Cluj-Napoca) (coordonator: Felicia-Delia MARGA, membri: Dana Feurdean, Delia MORAR) și Universitatea de Vest (Timișoara), finanțat de Ministerul Italian al Educației (MIUR), 2004 – 2009.

Elaborarea unor lucrări colective pentru proiectul *Dylan*, dintre care:

26. Content and Language Integrated Learning at Babes-Bolyai University: Attitudes, representations, and Practices”, în colaborare cu Diana Cotrău, Delia Marga, Manuela Mihăescu, Liana Pop, Paul Sorin Tita, http://www.dylan-project.org/Dylan_en/home/home.php, 2008, 18 pp.
27. „Multilingualism, creativity and innovation”, în colaborare cu Diana Cotrău, Delia Marga, Manuela Mihăescu, Liana Pop, în DYLAN Project Consortium Meeting, Glasgow Proceedings, www.dylan-project.org/Dylan_en/.../home.php, 2009, 16 pp.

Referințe

- Babeș-Bolyai University. 2007a. *Babeș-Bolyai University, The Multicultural Profile. A new and open system*. Cluj-Napoca.
- CEL/ELC. 2001. *Multilingualism and New Learning Environments*. 2001. Berlin.
- CEL/ELC. 2002. *Promoting Language Learning and Linguistic Diversity – Consultation*. Brussels.
- CEL/ELC. 2002. *The Bologna Process and the Issue of Languages*. Brussels.
- CEL/ELC. 2006. *The Nancy Declaration*. Nancy.
- Chambers, Angela. 2004. *Language policy in higher education in Europe: a pilot survey*. Paper presented at Köln.
- Chelaru Murarus, Oana. 2001. *National Minorities in Romania: Language and Educational Policies in a Multicultural Milieu*.
www.unibuc.ro/national_minorities_in_romania_language_and_educational_policies_in_a_multicultural
- Cotrău, Diana, Dana Feurdean, Gál Noémi, Delia Marga, Manuela Mihăescu, Ștefan Oltean, Liana Pop, Paul Sorin Tița, Ioana Velica. 2007. *Analysis of the Impact of Language Policies and Institutional Strategies on Multilingual Learning Practices in Universities. a Case Study: Babeș-Bolyai University*. Working paper 1, DYLAN Project.

- Cotrău, Diana, Gál Noémi, Delia Marga, Manuela Mihăescu, Ștefan Oltean, Liana Pop, Paul Sorin Tița, Ioana Velica. 2008. *Content and language integrated learning at Babeș-Bolyai University: attitudes, representations and practices*. Working paper 2, DYLAN Project.
- EU Commission. 2006. *Special Eurobarometer 243*. 144.
- EU Commission. 2000. *The European Language Portfolio*, Brussels.
- EU Commission. 1995. *White Paper on Education and Training. Teaching and Learning – Towards the Learning Society*. Brussels.
- Mackiewicz, Wolfgang. 2002. *The Bologna Process and the Issue of Languages. A note from the Conseil Européen pour les Langue/European Language Council for the attention of the authorities and organizations carrying forward the Bologna Process*. Brussels: CEL/ELC.
- Mackiewicz, Wolfgang. 2005. *Lifelong Foreign Language Learning*. Brussels: CEL/ELC.
- Mackiewicz, Wolfgang. 2005. *Foreign Languages for a European Knowledge Based Society*. Brussels: ELC/CEL.
- Marga, Andrei. 2005). *University Reform Today*. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană.
- Ministerul Educației, Cercetării și Învățământului. 2008. *Unități de învățământ preuniversitar. Lista liceelor cu predare/secții în limbile minorităților* ("The list of high schools/school departments in minority languages"). www.edu.ro/index.php/liste_nom_cent_cat/c113/
- Multilingualism and New Learning Environments* - Berlin 2001
- Oltean, Ștefan. 2004. *Languages for language-related industries and professions. National Report for Romania*. Thematic Network Project in the Area of Languages 3.
- Parlamentul României. 1995. *Legea nr 84 din 24 iulie 1995. Legea învățământului*.
- Steinke, Klaus. 2006. "Rumänien und Moldau." In Ulrich Ammon et al. (eds). *Sociolinguistics/ Soziolinguistik*, vol. 3: 1818-1823. Walter de Gruyter.
- The Berlin Declaration* 2001. Berlin: Scientific Committee of the European Year of Languages Conference.
- The Bologna Declaration*, 1999.
- The Prague Communiqué*. 2001.
- The Salamanca Message*. 2001.
- The Sorbonne Declaration*, 1998.
- Universitatea Babeș-Bolyai. 2000. *Carta Universității Babeș-Bolyai*. Cluj-Napoca.
- Universitatea Babeș-Bolyai. 2006. *Hotărâre privind reactualizarea politicii lingvistice a UBB* ("Resolution for updating BBU's language policy"). 2006. Cluj-Napoca.
- Universitatea Babeș-Bolyai. 2001. *Pentru o politica lingvistica europeana in Universitatea Babeș-Bolyai*. ("For a European Language Policy at Babeș-Bolyai University"). Cluj-Napoca
- Universitatea Babeș-Bolyai. 2010. *Characterul multicultural*. www.ubbcluj.ro